

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Expedita Juris Divini, Natvralis, Et Ecclesiastici Moralis Expositio

Tamburini, Tommaso

Coloniæ Agrippinæ, 1665

De Fingente velle redimere Censum. parag. 9.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40132

evidenter ostendit. Idem dic de eo, quod addit Primò; supponit enim id, quod est probandum. Et quidem lex, quam ibidem inducit, contra ipsam secundam sententiam est, nam illud (*quasi in pretium*) ostendit onus accollatum non esse verum pretium, sed aliquo modo, quatenus scilicet onus accollatum, dum demit partem, atque ad eò valorem à re, facit, ut ejus rei pretium debeat esse minus, quam, si illa onera non adessent. Postremo, quod addit Secundo, id est, Creditorem non posse causare executionem, si onera non computentur in pretium, nimis est fallum; potest enim executionem causare pro pensionibus non solutis, ut item pro expensis, pro quibus Jus dumtaxat habet.

38. Post hæc scripta volui duos Jurisperitos certè ex Primariis hujus Regni de hac difficultate consulere, qui dixerunt, esse distinguendum; nam de Censu perpetuo inredimibili proprietatis primam sententiam excipiendam esse, contendebant: De Censu autem redimibili, qualis est is, de quo hæctenus locuti sumus, in forma Bullæ, esse excipiendam secundam. Volui hujus distinctionis rationem cognoscere, & nihil ad rem obtinui. Illa ergo posset esse fortasse, quia hi forte putabant, Censum redimibilem esse debitum supra rem, non autem rem ipsam, seu partem rei, atque ad eò esse pretium, cum contra Censum proprietatis putarent, esse rem ipsam, seu partem rei, nam tota res constat ex proprietate, & usufructu, atque ad eò non esse pretium.

39. Verum distinctionem hæc nullam esse, patet ex dictis, in utroque enim casu, sive Census sit redimibilis, sive non, pars rei non emittitur in Adjudicatione, quare detrahi omninò debet à valore ejusdem rei, quæ adjudicatur.

40. Prædicta denique consistuntur ex Juribus, quæ Recentissimus nostri Regni Jurisperitus Marius a Cutelli nostram sententiam sequens sic induxit.

Lasio vero in hoc remedio non ita mensuratur, ut vulgo alibi putant, quando in Decreto ultra pretium adsumt accollationes, computando videlicet illas in pretio: nam verius est, quod prius debeant de valore rei detrahi summa accollata, quæ faciunt rem minus valere, ut ex Textu in l. Fundi partem 79. de contrahend. Empt.

deducunt Matthæus in l. 1. Gloss. 2. Tit. 11. lib. 5. fol. 379. & Gratian. discept. 258. num. 4; & postea videre, si pretium sit minus dimidio restantis valoris rei. Etenim, si excedat etiam in dolo, locus est huic remedio. Neque enim in Regno, quoad fructus, receptum est, ut alia lesione opus sit, quam illa, quæ aliquid ultra dimidium excedit, quicquid sit de jure communi juxta late tradita per Molinam de rit. Nupt. lib. 3. quæst. 96. per totum, Vbi omnes citat.

41. Exemplum sit, si fuerit vendita res, quæ esset valoris unciarum quatuor centum, pro pretio unciarum nonaginta-novem cum accollatione aliarum unciarum ducentarum. Nam minus pretio rei in illis ducentis accollatis, dum res adjudicata remanet valoris ducentarum unciarum, & apparet distracta pro 99. resultat evidenter lasio enormissima in uncia supra medietatem.

42. Quæ, quam distent à computo, quod alii faciunt, nemo est, qui non vident: Nam, si in casu prædicto uncia ducenta accollata jungerentur cum pretio imponente unc. 99. non adesset lasio, quia res valens 400. esset vendita pro unc. 299.

43. Hæc posui, quia Castillus decisione 14. & Mastrill. decisione 33. & 247. Ciurba decisione 105. vel, quia habuerunt rem pro indubitata, vel aliter, omiserunt ponere hæc præxim, unde sæpius super hoc vidi Iudices dubitare, & partes cruciari. Cum hac vero præxi vidi sæpius decisum, & ego obtinui anno 1626. pro Nepote contra Alexandrum Rizzari, referente D. Ioppulo. Adde Castell. aliam decisionem 127. Hactenus Cutelli.

Sed nos vel à contrahamus, atque de tota hac re, contra brevitatem consuetam nostram, prædicta dixisse, sufficiat.

§. IX.

De Eingente velle redimere Censum.

1. Siquis carens omninò animo redimendi, immò carens etiam pecunia necessaria ad redimendum, fingat, se velle redimere Censum annuum, quem alicui verbi gratia Petro quotannis debet, idque, ut eo metu inductus Petrus diminuat aliquid de pensione, consentiens nimirum, quod Census maneat cū obligatione minoris pensionis, &

Aaaa 2

sic

sic pensio v. gr. quæ erat quinque pro centum, fiat quatuor, vel tria pro centum, si quis ita inquam fingat; peccatne cum obligatione restitutionis? Id certè solet in nostris Censibus Bullaribus passim occurrere, nam propterea in calce hujus Capituli id omittendum non fuit.

2. Respondeo. Quamvis sic fingens, prima facie, formaliter non videaris injustè agere, quia verè habes Jus redimendi Censum; tamen dico cum Delugo, a te sic fingentem injustè agere, & esse condemnandum ad restitutionem; extorquens enim consensum illum per fraudem, fingendo, te velle Censum redimere, cum tamen nolis, & aliquando ob earentiam pecuniæ, non possis. Cum igitur dolus tuus in hoc casu det causam contractui diminutionis Censum, obligaberis ad restitutionem, & ad rescissionem contractus, idque non ex eo, quod non habeas Jus, veluti remorum redimendi, sed eo, quod cum hoc Jure uti nolis (verè enim redimere non vis) ita dolosè agis, ut ejusmodi dolus det adæquatam causam contractui. Quod autem, quando dolus contrahentis dat causam contractui, invalidus sit contractus est doctrina communis, & nos illam explicuimus b ali-

b L.S. Do-
ral. tr. 3. §.
bi.
II. nu 15.
c Delugo
loc. cit.
d Thom.
Sanch.
Less. Castr.
Diana a
pud eun-
dem Delu-
go.

bi. 3. Addit Joannes c Delugo, Thomam d Sanchez, aliosque fortasse concessuros, ita fingentem non obligari ad restitutionem. explicò. Quæri solet, an metus de malo, quod Jure alicui infligi potest irritet contractum? verbi gratia. An, si tu sine animo exequendi commineris accusare, vel punire Petrum de delicto ab eo commisso, justè possis accipere proportionatam pecuniam, quam ipse tibi solvat, ne illum accuses, vel punias? Et prædicti quidem Doctores respondent, justè posse validamque esse solutionem, & justam, quia satis cedit Juri suo, qui, cum possit, in tui gratiam subit onus privandi se illa potestate, quam antea habebat: quam doctrinam probabilem esse fateatur num. 163. ipse Delugo, licet ipse cum Bonacina, & Molina illam non sequatur. Cum igitur Doctores prædicti id teneant in hoc casu de Accusatione, ideo Delugo dixit, idem fortasse eos esse putaturos de prædicta comminatione Redemptionis Censum.

4. Ego nihilominus constanter assero, eos non idem putaturos. Ratio est, quia aperta

apparet adesse disparitas, nam, qui fingit velle accusare, potest accusare, licet animum accusandi non habeat. Hanc igitur potentiam vendit: quare hic contractus non fundatur in dolo, sed subsistit in hac potentia, quæ venditur: At, qui fingit velle redimere, cum redimere verè nolit, vel non possit, nihil vendit, & nihil promittit: ex alia veid parte ejusmodi contractus diminutionis Censum inicitur totus, ut dictum est, in dolo: ergo, &c. Quod si cum posses, velles, jam non esset fictio, unde nec injustitia, &c.

CAPUT VII.

An à Montibus, qui vulgo nominantur Vacabiles, vel non Vacabiles justè emantur Censum, seu pensiones annua?

1. PRæmittendum est Primò, hujusmodi Montes sic solere constitui Principes, vel Domini, vel Civitates ex Gabellis, Fructibus, seu Juribus suis solent singulis annis colligere certam quandam summam, seu redditus, quos omnes, vel certam partem, dicti Principes, vel Civitates constituunt aliis vendere: quare dividunt summam in varias partes, nimirum in decem, viginti, triginta, &c. ut sic hujusmodi redditus vendi facilius multis possint. Tota ergo hæc summa annuorum reddituum reposita pro pensionibus solvendis iis, qui emunt, vel emerunt, dicitur Mons; ipsi autem annui redditus vocantur Montes, qui aliquando denominantur à re supra quam pecuniæ accipiuntur, ut Mons Farinæ; Mons Carnium; Mons Vini: aliquando ab eorum Institutore, ut Romæ adest Mons Pius, Mons Sixtus, Mons Julius: aliquando à Causa, propter quam fuerunt instituti, ut Mons Pacis, Mons Fidei, &c.

Nota, singulas portiones, & pensiones horum reddituum appellari loca Montium, & eos, qui illas emunt, vocari Emptores locorum Montium.

2. PRæmittendum Secundò, Aliquos ex his dici Montes irredimibiles, quia empti sunt cum pacto, ut redimi non possint: aliquos redimibiles, quia Princeps, seu Dominus potest eos redimere, reddendo pecuniam capitalè iis, qui loca Montium emerunt: rursus, aliquos